

Wpłynęło: 2010 -10- 11

Toruń, 11.10.2010 r.

Zn. spr.: ZZ – 7019 – 71/10

Nr

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY**
ul. Dworcowa 63
85-950 Bydgoszcz

Wniosek

Na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227), Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu wnioskuję o wydanie opinii do Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Jamy na lata 2007-2016.

W załączeniu:

1. Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Jamy.
2. Mapa obszarów chronionych z lokalizacją obszarów Natura 2000, siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt z Załączników Dyrektywy Siedliskowej i Ptasiej.
3. Płyta CD zawierająca:
 - 1)Prognozę oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Jamy.
 - 2)Mapę obszarów chronionych z lokalizacją obszarów Natura 2000, siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt z Załączników Dyrektywy Siedliskowej i Ptasiej.
4. Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Jamy (obręb: Chełmno, Jamy, Łąkorz) sporządzony na okres od 01.01.2007r. do 31.12.2016r. na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2007 r.: elaborat wraz z programem ochrony przyrody, opisy taksacyjne.

Do wiadomości:

Nadleśnictwo Jamy

Z-ca DYREKTORA
ds. Gospodarki Leśnej

dr inż. Witold Pajkert

Tor 8.10.2010r. 8.10.10

P.J. Frankowski 22.12.10

Bydgoszcz, dnia 14 grudnia 2010 r.

RDOŚ.04.PN.6613-19-2/10/NG

SEKRETARIAT RDLP w Toruniu	
nr 3784	Podpis
Wpłynęło 20.12.2010	
Zadokreślono 22	Data 20.12.2010
Podpis	Szanowny Pan
	Janusz Kaczmarek
	Regionalny Dyrektor
	Lasów Państwowych w Toruniu

EKSPEDYCYJA
3786
20.12.2010
Wpłynęło
Podpis

W odpowiedzi na wniosek z dnia 11 października 2010 roku, znak: ZZ-7019-71/10 w sprawie wydania opinii na podstawie art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.) dla Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jamy na lata 2007-2016, poniżej przedstawiam stanowisko tut. organu w przedmiotowej sprawie.

W związku z faktem, iż opiniowaniu podlega przyjęty już Plan Urządzenia Lasu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy opiniuje przedmiotowe dokumenty na zasadzie współpracy organów nie zaś w trybie art. 54 ww. ustawy.

Jednocześnie, należy zwrócić uwagę, iż zlecenie przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Toruniu analizy wpływu częściowo zrealizowanych założeń Planu oraz planowanych działań wynikających z tego dokumentu, na środowisko, w tym na cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000, świadczy o dużym zaangażowaniu Lasów Państwowych w zachowanie bioróżnorodności komponentów przyrody przy jednoczesnej realizacji zrównoważonej gospodarki leśnej.

Zgodnie z Tabelą nr 28 (str. 83) na gruntach należących do Nadleśnictwa Jamy, w granicach administracyjnych województwa kujawsko-pomorskiego wyznaczono:

- obszary o znaczeniu dla Wspólnoty pn. „Cytadela Grudziądz” (PLH040014), „Solecka Dolina Wisły” (PLH040003),

- projektowane specjalne obszary ochrony siedlisk pn. „Dolina Osy” (PLH040033), i „Zbocza Płutowskie” (PLH040040).

Opiniowaniu podlegają działania z zakresu gospodarki leśnej planowane do realizacji w latach 2010-2016, prowadzone w granicach administracyjnych województwa kujawsko-pomorskiego.

Po zapoznaniu się z rozdziałem 5 pn. „Rozwiązania i wnioski do Planu” wnoszę następujące uwagi co do zasad wykonywania czynności gospodarczych, zaproponowanych przez zespół autorski przedmiotowej Prognozy w podrozdziale 5.6.

W punkcie 3 ww. rozdziału wyłącza się z użytkowania rębnego, cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych zinwentaryzowane we właściwym stanie ochrony (A) siedliska przyrodnicze, w tym śródładowe bory chrobotkowe (91T0), łęgi wierzbowo-topolowe (91E0-a), bory i lasy bagienne (91D0).

Natomiast w opisie sposobu użytkowania siedlisk borów chrobotkowych, borów i brzeziny bagiennej wykonywanie cięć pielęgnacyjnych o charakterze renaturalizującym ocenia się pozytywnie. W związku z powyższym zalecenia z rozdziału 5.3 w stosunku stoją w sprzeczności z zaleceniami podanymi na stronach 232 i 235.

Jednocześnie zgodnie informacjami zawartymi w Prognozie (str. 193) Zarządzenie Nr 16 Nadleśniczego Nadleśnictwa Jamy w sprawie wykonywania czynności gospodarczych o charakterze ochronnym na naturalnych siedliskach przyrodniczych oraz obszarach Natura 2000 z dnia 20 maja 2009 r. znak sprawy Z-021-21/09 wyłącza z cięć rębnych, pielęgnacyjnych i sanitarnych niżej wymienione siedliska:

- 91D0-1 Brzeziny bagienne - 91 ha,
- 91I0 Ciepłolubne dąbrowy - 1.00 ha,
- 91E0a Łęgi wierzbowo-topolowe - 8 ha,
- 91D0 Olsy torfowcowe - 12 ha,
- 91D0-2a Sosnowe bory bagienne - 24 ha,
- 91T0 Śródładowy bór chrobotkowy - 33 ha,
- 91E0-4 Źródłiskowe lasy olszowe na niżu - 14 ha,

Należy przy tym nadmienić, że wyłączenie z użytkowania cennych przyrodniczo leśnych siedlisk nie zawsze służy utrzymaniu właściwego stanu zachowania dla obszaru. Często korzystnym działaniem jest zaniechanie cięć schematycznych na rzecz cięć pielęgnacyjnych - renaturalizujących lub utrzymujących właściwe warunki świetlne. Przykładem może być zespół boru suchego *Cladonio-Pinetum*, gdzie rozwój i utrzymanie warstwy mszystej zależne jest od panujących warunków świetlnych, w tym luźnego zwarcia drzewostanu i braku np. podszytu.

Mając powyższe na uwadze należy ponownie rozważyć, czy rzeczywiście ww. siedliska przyrodnicze należy całkowicie wykluczyć z cięć pielęgnacyjnych.

Z uwagi odstąpienie od rębni zupełnych na rzecz rębni złożonych oraz dopasowanie składu gatunkowego nowo zakładanych upraw (Tabela nr 92, str. 282) do panujących warunków siedliskowych lasu, nie wnoszę innych uwag do planowanych działań na leśnych siedliskach przyrodniczych.

Jednocześnie pozytywnie oceniono tendencję wzrostową udziału martwego drewna, w drzewostanach Nadleśnictwa (Rys. 10).

W stosunku do zapisów Prognozy odnoszących się do roślin objętych ochroną wnoszę o weryfikację zapisów w odniesieniu do torfowców (Tabela nr 76, str. 170), gdzie podano ogólny opis ich występowania. Sformułowanie „Torfowiska” sugeruje występowanie siedlisk torfowiskowych (7110, 7120, 7140) dla zachowania których działania ujęte w kolumnie „Sposoby ograniczania negatywnego wpływu...” nie są właściwe. Jednocześnie jeśli torfowiska znajdują się w granicach rezerwatów przyrody to wszelkie działania powinny wynikać z zadań ochronnych przewidzianych w planie ochrony lub planie zadań ochronnych dla tych rezerwatów przyrody.

W odniesieniu do gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, w tym barczatki kataks *Eriogaster catax* (brak wskazania lokalizacji w Prognozie), kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* i jelonka rogacza *Lucanus ceruus*, nie stwierdza się zagrożenia dla zachowania populacji ww. gatunków z uwagi na lokalizację ww. stanowisk w rezerwach przyrody.

W stosunku do przewidzianych w Prognozie wskazań gospodarczych w Tabeli nr 75 dla gatunków objętych ochroną strefową, w tym bociana czarnego *Ciconia nigra*, kani czarnej *Milvus migrans* w kolumnie „Sposoby ograniczania...” błędnie zapisano możliwości wykonywania zabiegów leśnych poza okresem 1 marca - 31 sierpnia. W strefach ochrony całorocznej i okresowej zabronione jest prowadzenie działań, bez zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, o których mowa w art. 60 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151 poz. 1220 z późn. zm.).

W Prognozie rozdział 5.6 pkt 6 ppkt „Ptaki”, „Wytyczne ochrony roślin i zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej” sprecyzowane są tylko dla niektórych gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, pozostawiając tym samym Zarządcę terenu bez podania konkretnych wytycznych dla pozostałych gatunków ptaków objętych ochroną prawną.

Mając na uwadze zapisy art. 52 a ustawy o ochronie przyrody gospodarka leśna nie narusza zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1, 3-5 i 11, jeżeli jest prowadzona na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującej oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków, oraz ich siedliska, bądź jest prowadzona na podstawie kodeksu dobrych praktyk, których ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z nimi nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie

ochrony. Zapis ten nie odnosi się tylko do obszarów Natura 2000, gdzie celem ochrony są gatunki ptaków, lecz do wszystkich obszarów, na których gospodarka leśna jest prowadzona.

Przedmiotowy Plan Urządzenia Lasu jest już dokumentem przyjętym i obowiązującym, w związku z tym warunek, o którym mowa w ww. artykule dotyczący dokonania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ze względów prawnych nie może być spełniony.

W związku z powyższym tut. organ proponuje przyjąć zasady postępowania w Nadleśnictwie, dzięki którym osiągnięty zostanie kompromis pomiędzy koniecznością zachowania gatunku (ptaków) i jego siedliska we właściwym stanie ochrony, a użytkowaniem lasu. Przy wyborze powierzchni, na których prowadzone będą prace leśne oraz podczas ich wykonywania należy zachowywać niżej opisane zasady:

- w sezonie zimowym, w oddziałach przeznaczonych do użytkowania rębego, przeprowadzić inwentaryzację gniazd ptaków drapieżnych i drzew dziuplastych, obserwacje nanieść na mapę i wykorzystać do planowania prac, uwzględniając ich lokalizację;
- przed przystąpieniem do prac, w okresie wiosennym przeprowadzić inwentaryzację ptaków, odnotować na mapie stanowiska lęgowe - wykorzystać do planowania prac, uwzględniając lokalizację miejsc lęgowych;
- rębnie zupełne z uwagi na swój charakter (całkowite usunięcie wyznaczonej powierzchni drzewostanu, zmiana warunków świetlnych w obszarach bezpośrednio sąsiadujących ze zrębem) wykonywać poza okresem lęgowym ptaków,
- w okresie lęgowym cięcia pielęgnacyjne prowadzić możliwie w drzewostanach niedojrzałych i najmniej żyznych – takie postępowanie, w warunkach niższego zagęszczenia ptaków w drzewostanach młodszych i uboższych, zmniejszy prawdopodobieństwo ewentualnego niszczenia gniazd i zabijania młodych ptaków podczas prac leśnych;
- w wydzieleniach, w których planowane jest wykonywanie cięć od marca do sierpnia, należy już w okresie jesienno-zimowym usunąć warstwę podszytu i podrostu z wyznaczonych szlaków technologicznych – pozwoli to na uniknięcie nieumyślnego niszczenia lęgów ptaków gniezdzących się w tych warstwach (m.in.: rudzik, świstunka pokrzywnica, strzyżyk, słonka itp.);
- w drzewostanach starszych (od 80 lat) pozostawiać drzewa dziuplaste wraz z niezmiennym wokół nich otoczeniem w promieniu około 10 metrów;
- w przypadku, gdy podczas cięć zostanie wykryte drzewo z gniazdem ptaków drapieżnych, sów i bociana czarnego, należy wstrzymać prace w wydzieleniu do momentu zakończenia lęgów, jeżeli jest to gatunek strefowy – zaprzestać wykonywania zabiegu i zgłosić strefę do RDOŚ;

- zabiegi niszczenia chwastów np. koszenie upraw, mogące zagrażać lęgom, przesunąć poza okres lęgowy ptaków.

Na skutek analizy Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jamy wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko Planu Urządzenia Lasu dla lasów Skarbu Państwa pod zarządem Nadleśnictwa Jamy, uprzejmie informuję, że opiniuję pozytywnie ww. dokument po uwzględnieniu w prowadzonej gospodarce leśnej wyżej przedstawionych uwag do Planu i jego Prognozy.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Michał Dąbrowski
Naczelnik Wydziału Ochrony Przyrody
T Obzarów Natura 2000

Otrzymują:

↓ Adresat

2. a/a